

Domfældte udviklingshæmmede:

Har ventet 11 år på Justitsministeren

16/2010

6. AUGUST

ISSN 0105-5399

Ansvarshavende
Forbundsformand
Kirsten Nissen

Redaktion
Jens Nielsen (redaktør)
Kurt Ladefoged
Lone Marie Pedersen
Maria Rørbæk
Layout
Steven Leweson

Stillingsannoncer
Lene Jensen, Datagraf Auning AS,
Energivej 75, 8963 Auning
Tlf. 8795 5555,
fax 8795 5544
annoncer@datagraf.dk

Læserindlæg, artikler og
anmeldelser er ikke nødvendigvis
udtryk for redaktionens eller
organisationens mening.
Redaktionen påtager sig intet
ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler i Socialpædagogen
kan desuden findes i arkivet på
www.socialpaedagogen.dk

Adresse
Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9,
1211 København K
Tlf. 7248 6000
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
Telefax: 7248 6001
redaktionen@sl.dk
www.socialpaedagogen.dk

Abonnement
Abonnementspris 2010:
877,00 kr. inkl. moms (26 numre)
Løssalg: 39,00 kr. + porto

Tryk og produktion
Datagraf Auning AS

Oplag
42.518 i perioden
1.7.08-30.06.09

Redaktionen af 16/10
er afsluttet den 29.07.2010.

Deadline for læserbreve og
stillingsannoncer til 17/10,
der udkommer den 20. august, er
mandag den 9. august kl. 12.
Deadline for stillingsannoncer til
18/10 er den 23. august kl. 12.
For tekstsiderannoncer er deadline
til 18/10 onsdag den 18. august.

Forsideillustration:
Allan Stochholm

Medlem af
DS Danske
Specialmedier

Når regeringen så åbenlyst sender regningen for den økonomiske
krise til lønmodtagerne og samfundets svageste, må vi i
fagbevægelsen naturligvis tage til genmæle

Tag Danmark alvorligt

Af Kirsten Nissen
Forbundsformand

FOTO: VIBEKE TOFT

Med oppositionens økonomiske forslag om en 'Fair Løsning' og regeringens efterfølgende genopretningspakke er der nu to klare alternativer i dansk politik. En rød blok, som ønsker, at Danmark arbejder sig ud af krisen, samt en blå blok, som ønsker at spare.

Først forsøgte regeringen og dansk folkeparti at smide regningen for krisen hos alle på overførselsindkomster. Hos folkepensionister og førtidspensionister. Hos studerende og kontanthjælpsmodtagere. Planen var at nulstille væksten i deres 'svimlende' indtægter i to år. Efter lidt uskønt spil trak regeringen forslagene tilbage og gennemførte i stedet en halvering af dagpengeperioden og fordoblede op-tjeningsperioden. Og skar i fradraget for faglige kontingenter.

Når regeringen så åbenlyst sender regningen for den økonomiske
krise til lønmodtagerne og samfundets svageste, må vi i fagbevægelsen naturligvis tage til genmæle. Vi vil ud af krisen via arbejde, investeringer i job og velfærd, mere og hurtigere uddannelse.

Vi holder regeringen ansvarlig for udviklingen i Danmark. Den stigende arbejdsløshed, den øgede ulighed og forringelserne i velfærd. Vi vil, at der sættes nye politiske dagsordner, som kan sikre vores velfærd. Investeringer i sundhed, børn og på handicapområdet.

Med fagbevægelsens velvilje til trepartsdrøftelser med en S/SF-regering om øget arbejdstid er LO og fagforbundene trådt ind på den politiske scene og har valgt side. Medierne har straks beklignet fagbevægelsens rolle, men også efterspurgt, hvilke løsninger fagbevægelsen kan bidrage med.

Den udfordring har vi taget på os. I august starter kampagnen 'Tag Danmark alvorligt'. En faglig-politisk kampagne, hvor vi ikke blot dokumenterer de for lønmodtagerne negative konsekvenser af den førte politik. Vi vil først og fremmest invitere til debat om Danmarks fremtid – fordi vi i fagbevægelsen tror på, at vores argumenter for en ny politisk kurs holder til en nærmere diskussion.

På opstartende debatmøder, som arrangeres af LO, har vi fokus på trepartsdel af Fair Løsning. De enkelte elementer er til fri forhandling: øget arbejdstid, fastholdelse af seniorer og efterlønnen, uddannelse af arbejdsstyrken og så videre. Det er den politiske debat om disse elementer, vi vil involvere en stor kreds af tillidsrepræsentanterne i. Tillidsrepræsentanter, som kan tage debatten med ud på arbejdspladserne, i netværket og i lokalsamfundet.

I kampagnen vil forbundene hver især indgå med egne vinkler, bidrag og aktiviteter. For Socialpædagogerne er der rigtig meget at tage fat på. Serviceforringelser og lukninger af tilbud på det særlige sociale område. Utidssvarende boliger til voksne mennesker med handicap og en mangelfuld indsats over for socialt udsatte børn og unge.

INDHOLD

04

04 DOMFÆLDTE UDVIKLINGSHÆMMEDE

Personalet på bostederne står ofte magtesløse, når der blandt beboerne befinder sig domfældte udviklingshæmmede. De skal forsøge at give de kriminelle et tilbud, som forebygger, at de begår ny kriminalitet, men de udviklingshæmmede bestemmer selv, om de vil tage imod tilbuddet. Problemet er over 11 år gammelt, og skiftende justitsministre har lovet at bringe det i orden. På Fuglekær Udviklingscenter håber medarbejderne, at Justitsministeren og Socialministeren snart får synkroniseret straffeloven med serviceloven, for de er godt trætte af, at de gang på gang bliver nødt til at overskride loven for at passe deres arbejde

04 Har ventet i 11 år på nye regler

07 Det er ikke rimeligt, at vi skal lave noget ulovligt for at passe vores arbejde

11 BØGER

12

ILLUSTRATION: ALLAN STORHOLM

FOTO: THOMAS FRIEJER

12 INTERNATIONALT

I en gymnastiksal i Syriens hovedstad Damaskus træner landets første og eneste cirkusskole – artisterne er palæstinensiske og irakiske flygtningebørn, og de nyder godt af, at Gøgler-skolen i Århus har brugt cirkus som pædagogisk værktøj i over 20 år

12 Når cirkus giver selvtillid

17 KÆRLIGHED
Erika og Leffe

18 MOBNING
Mobning rammer udsatte børn

19 BØRN OG UNGE
Ny bog om udsatte børn i Danmark

DOMFÆLDTE UDVIKLINGSHÆMMEDE

Har ventet i 11 år på nye regler

Kriminelle udviklingshæmmede får stadig dom til anbringelse på de sociale institutioner, selv om der ikke længere eksisterer institutioner. Skiftende justitsministre har lovet orden i tingene, men intet er sket

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk
Illustration: Allan Stochholm

Personalet på bostederne står ofte magtesløse, når der blandt beboerne befinder sig domfældte udviklingshæmmede. De skal forsøge at give de kriminelle et tilbud, som forebygger, at de begår ny kriminalitet, men de udviklingshæmmede bestemmer selv, om de vil tage imod tilbuddet.

Problemet er over 11 år gammelt, og skiftende justitsministre har lovet at bringe det i orden. Senest i maj sidste år sagde den daværende justitsminister Brian Mikkelsen (K) i Ekstra Bladet: 'Justitsministeriet og jeg har sovet i timen. Det er for ringe, at vi har brugt så lang tid på det her, og det må jeg påtage mig et ansvar for.'

Også hans forgænger i embedet Lene Espersen (K) lovede at gøre noget.

Men indtil nu er der ikke sket noget, udover at der er kommet en ny justitsminister. Og han har ikke lovet noget endnu.

Heller ikke i Socialministeriet, som er den anden part, er der sket noget.

Dømt til omsorg

I 1998 blev Serviceloven vedtaget, og udviklingshæmmede fik ret til egen bolig, selvbestemmelse og frivillighed i deres hverdag. Samtidig forsvandt institutionerne og dermed også de særlige institutioner, som var beregnet på kriminelle udviklings-

hæmmede, der er dømt for mindre kriminelle handlinger (se faktaboks om foranstaltningsdomme). I dag anbringes de i de sociale botilbud.

I botilbuddet kan de frit komme og gå, som de har lyst til, og omgås hvem de har lyst til. Også selv om de er anbragt mod deres vilje. Og de kan nægte en medarbejder adgang til deres bolig.

Når det drejer sig om institutionsdomme (domstypen et, to og tre, se faktaboks om foranstaltningsdomme), har forstanderen mulighed for at vurdere, om den dømte skal have tre timers uledsaget udgang.

De kriminelle udviklingshæmmede bliver dømt til ophold i et socialt botilbud, fordi retten har vurderet, at de har brug for en særlig foranstaltning for ikke at begå ny kriminalitet igen.

Men medarbejderne på bostederne har ingen muligheder for at forhindre, at de kriminelle begår ny kriminalitet. De kan for eksempel ikke konfiskere deres mobiltelefon, selv om de har en begrundet mistanke om, at den bliver brugt til kriminalitet; de kan ikke ransage en bolig, selv om de har en begrundet mistanke om, at der er våben skjult; de kan ikke forhindre, at de kriminelle udviklingshæmmede omgås kriminelle miljøer uden for botilbuddet, for eksempel narkorelaterede miljøer.

Tiltvinger medarbejderne sig mod den udviklingshæmmedes vilje adgang til boligen, for eksempel for at konfiskere våben, så er det ulovlig magtanvendelse, og medarbejderne skal anmelde deres ulovlige indtrængen til myndighederne. Og de er rigtig trætte af, at det er sådan. Som medarbejderne på Fuglekær Udviklingscenter siger i artiklen efter denne: 'Det er ikke rimeligt, at vi skal overtræde loven for at passe vores arbejde.'

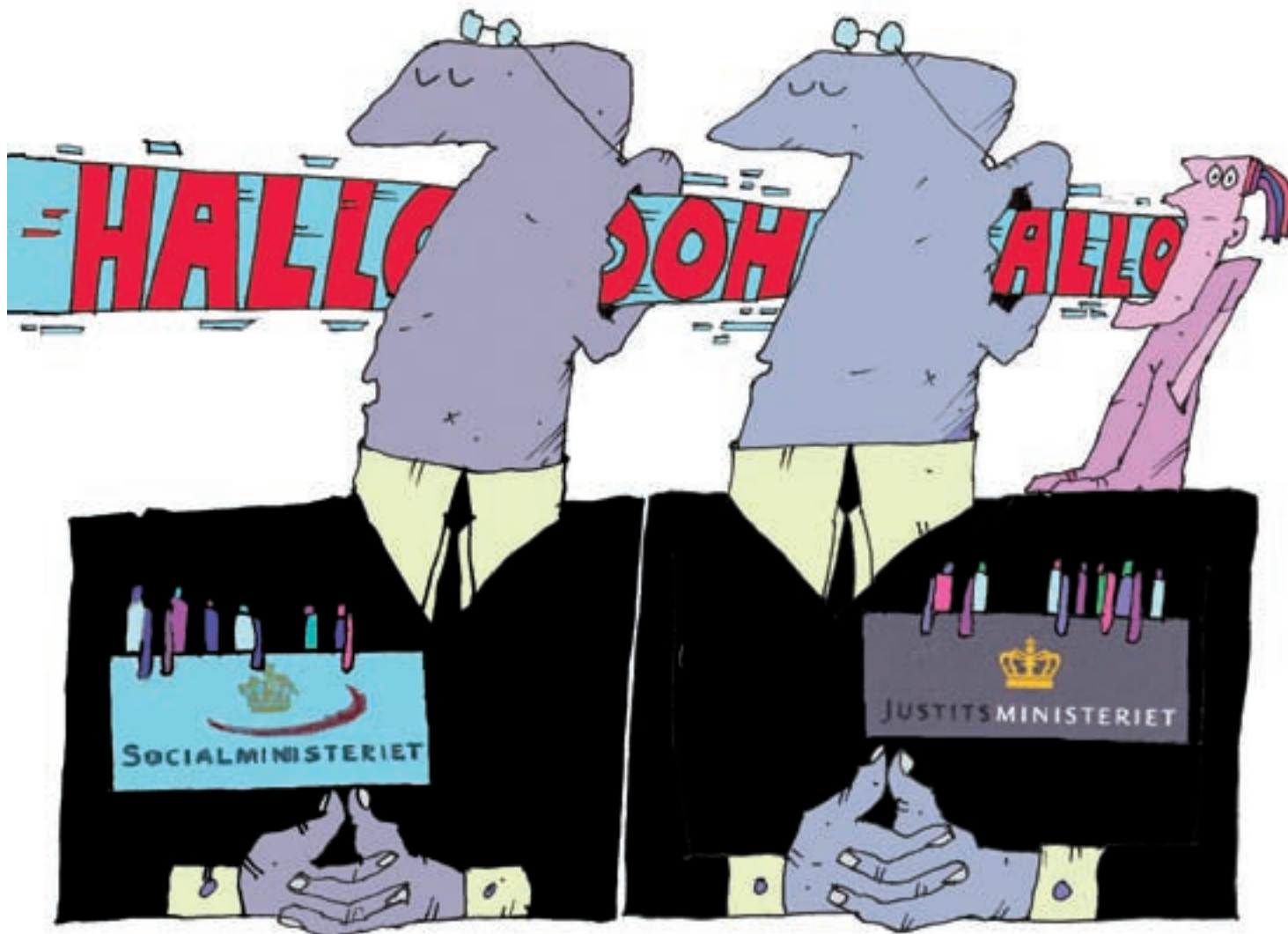
De bliver flere

Antallet af domfældte kriminelle er steget med godt 50 procent inden for de seneste 10 år. I 2001 var der 220 domfældte udviklingshæmmede ('Sta-

Fakta om netværket

Socialpædagogerne har 17 faglige netværk for medlemmer, der arbejder indenfor særlige – mindre – arbejdsområder. Et af dem er det faglige netværk for socialpædagoger, der arbejder med domfældte udviklingshæmmede. Netværkene har som hovedmål at udvikle faglighed og fagets kvalitet.

Læs om de faglige netværk på www.sl.dk/netværk

Foranstaltningsdomme

Straffelovens §16 fastslår, at personer med udviklingshæmning, som ikke forstår deres handlinger, som udgangspunkt ikke straffes. Men de kan idømmes foranstaltningsdomme efter straffelovens § 68.

Foranstaltningsdommene sigter mod at forebygge ny kriminalitet.

Der kan idømmes fem forskellige foranstaltningsdomme:

1 Dom til anbringelse i sikret afdeling for personer med vidtgående psykiske handicap. Landets eneste sikrede boform er Kofoedsminde i Rødbyhavn. Foranstaltningen er for udviklingshæmmede, der må anses som udtalt farlige, og derfor frembyder nærliggende risiko for personfarlige handlinger.

2 Dom til anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap, således at domfældte efter bestemmelse fra kommunen kan overføres til sikret afdeling. Foranstaltningen indebærer, at den udviklingshæmmede anbringes i en social boform med døgndækning.

3 Dom til anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap. Foranstaltningen indebærer, at den udviklingshæmmede anbringes i social boform med døgndækning.

4 Dom om tilsyn af kommunen, således at domfældte efterkommer tilsynsmyndighedens bestemmelse om ophold og arbejde, og således at tilsynsmyndigheden kan træffe bestemmelse om anbringelse i social boform. Foranstaltningen

anvendes over for udviklingshæmmede, hvor tilsyn, eventuelt kombineret med socialpædagogisk bistand, kan være tilstrækkeligt, men hvor der kan opstå behov for, at den udviklingshæmmede skal anbringes i social boform.

5 Dom om tilsyn af kommunen, således at domfældte efterkommer tilsynsmyndighedernes bestemmelse om ophold og arbejde. Foranstaltningen anvendes over for udviklingshæmmede, der skønnes at have behov for social støtte i dagligdagen.

Kilde: 'Sigtede og domfældte udviklingshæmmede under kommunalt tilsyn' Udgivet af Netværket vedrørende Domfældte Udviklingshæmmede. Kan downloades på www.ndu.dk

Hvordan synes du, at Justitsministeren og Socialministeren skal løse opgaven med at få synkroniseret straffeloven med serviceloven?

Bør kriminelle udviklingshæmmede have et andet botilbud end det, de har i dag?

Deltag i debatten på
www.socialpaedagogen.dk

tusrapport om amternes arbejde med domfældte udviklingshæmmede' kan læses på www.ndu.dk. I år er der ifølge Justitsministeriets opgørelse 387 domfældte.

Desuden er der blandt de domfældte kommet en ny målgruppe. De fungerer intellektuelt bedre end flertallet af de domfældte og de ikke-kriminelle, som de bor sammen med i botilbuddene. De har ofte andre skader, for eksempel sociale problemer på grund af massiv omsorgssvigt, karakterafvigende træk, personlighedsforstyrrelser og misbrugsproblemer. Og det betyder, at de samlet set fungerer som andre personer med udviklingshæmning.

Deres kriminalitet er ofte grovere end den, som man almindeligvis ser hos kriminelle udviklingshæmmede. De skaber ofte stor uro i et botilbud, fordi de dominerer de andre beboere, blandt andet gennem trusler, og de chikanerer medarbejderne, hvad artiklen fra Fuglekær er et tydeligt eksempel på. Medarbejderne står ofte magtesløse, fordi de ikke har de pædagogiske redskaber til at gribe ind.

Ikke mere viden. Handling, tak

Man kan roligt sige, at der er skrevet stolpe op og stolpe ned om problemet med de kriminelle udviklingshæmmede. Det viser en alminde-

lig google-søgning. Alene på Socialpædagogens hjemmeside, dukker der adskillige artikler frem, og alle har samme fællesnævner: Det er et problem, at straffeloven og serviceloven ikke er synkroniseret. Bostederne har ikke de nødvendige redskaber til at løse deres opgave.

Tilbage i 2003 blev der nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Justitsministeriet og Socialministeriet, som skulle komme med forslag til, hvordan man kunne løse problemerne med de kriminelle udviklingshæmmede.

Arbejdsgruppen har endnu ikke barslet med noget. Justitsministeriet er formand for udvalget, og Socialpædagogen spurgte ministeriet i juni i år, hvornår arbejdet ventes færdiggjort. Der er endnu ikke svaret på spørgsmålet.

I 2006 besluttede Socialpædagogerne, LEV, NDU (Det landsdækkende Netværket vedrørende Domfældte) og DCH (Det Centrale Handicapråd) at gå sammen for at få løst problemerne. Og i fællesskab har de sendt et brev til blandt andre Justitsministeriet, Socialministeriet og Kommunernes Landsforening. I brevet tilbyder organisationerne deres assistance til at få løst problemerne og foreslår et møde. Brevet indeholder forskellige anbefalinger. Det blev sendt i februar 2009.

Ingen har svaret på brevet. ■

Hvor mange er de

Januar 2010 har Justitsministeriets Forskningskontor opgjort, at der er 387 domfældte udviklingshæmmede med en foranstaltningsdom.

De 387 foranstaltninger er fordelt således:

- 18 er anbragt i sikret socialt botilbud (Koføedsminde).
- 34 er anbragt i socialt botilbud med mulighed for at blive overført til sikret institution.
- 43 er anbragt i socialt botilbud.

- 239 er under kommunalt tilsyn med mulighed for administrativ anbringelse i socialt botilbud.
- 52 er under kommunalt tilsyn.
- 1 er underlagt en anden type foranstaltning.

Tallene er opgjort i forbindelse med evalueringen af de tidsbegrænsede foranstaltninger, der blev indført som en mulighed i 2000, jf. straffelovens § 68a. Rapporten 'Evaluering af tidsbegrænsning af foranstaltninger' kan downloades på www.jm.dk

Det er ikke rimeligt, at vi skal lave noget ulovligt for at passe vores arbejde

På Fuglekær Udviklingscenter går det både ud over beboerne og medarbejderne, at Justitsministeren og Socialministeren ikke bringer orden i tingene. Det har indtil nu stået på i 11 år

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk
Illustration: Allan Stochholm

En beboer holder fødselsdag i fællesrummet og har sin familie på besøg. En anden beboer bliver meget aggressiv og tilsviner både fødselar, gæster og medarbejderne, der forsøger at få hende overtalt til at gå væk fra fællesrummet. Hun nægter og smider i stedet en lagkage direkte i hovedet på en medarbejder.

Herefter fører to medarbejdere hende bort med fysisk magt.

Efterfølgende indberetter de magtanvendelsen til juristen i Vejle Kommune, som Fuglekær Udviklingscenter hører under.

– Vi indberetter al brug af magt, også den uden lovhjemmel, siger forstander Anna Lise Bredahl.

Medarbejderne får senere at vide, at de ikke havde den fornødne lovhjemmel til at føre beboeren bort, da hun – der jo opholdt sig i egen bolig – ikke var til væsentlig skade for andre eller for sig selv.

Medarbejderne skriver tilbage, at der var et kagefad under lagkagen.

Det hjælp.

De får svaret, at så er der lovhjemmel, fordi der var en reel fare for, at fadet for eksempel kunne have brækket kæben på medarbejderen.

Hele situationen burde aldrig kunne opstå, for den er uacceptabel for alle parter, siger afdelingsleder Charlotte Grønhøj:

– Festen bliver ødelagt for fødselaren og gæsterne, den urolige beboer lærer ikke noget af konflikten, og det er urimeligt, at vi skal passe vores arbejde under de forhold.

Magtanvendelsescirculæret er indrettet på, at folk bor i egen bolig. Men sådan ser virkeligheden ikke ud i mange botilbud, hvor beboerne i nogen udstrækning er underlagt en kollektiv boform med fællesfaciliteter i fællesrummene. Det kræver en vis hensyntagen, og det kan nogle gange give store problemer, når man har at gøre med udfarende kriminelle udviklingshæmmede, der har fået en dom om, at de skal bo i botilbuddet.

Anbragt i egen bolig

På Fuglekær håber medarbejderne, at Justitsministeren og Socialministeren snart får synkroniseret straffeloven med serviceloven, for de er godt trætte af, at de gang på gang bliver nødt til at overskride loven for at passe deres arbejde. Situationen har længe været særdeles belastende både for medarbejderne, for de kriminelle udviklingshæmmede og for de øvrige beboere.

Omkring en tredjedel af beboerne er kriminelle og har fået en såkaldt foranstaltningsdom. Det vil sige, at de er anbragt i et socialt tilbud og dømt til at modtage omsorg efter servicelovens bestemmelser. Det betyder blandt andet, at de er anbragt

Fuglekær

Fuglekær Udviklingscenter har plads til 47 beboere.

Heraf bor 12 af dem i almindelige boliger, der er oprettet efter lejeloven. Af dem er fem domsanbragte.

36 af dem bor i botilbud, der er oprettet efter Servicelovens §108. Af dem er omkring en tredjedel domsanbragte.

Der er ansat 120 socialpædagoger og pædagogmedhjælpere og et antal vikarer, afhængig af behov.

i egen bolig og skal støttes ud fra individuelle behov, og det er frivilligt, om de vil modtage støtten. De bestemmer for eksempel også selv, om en medarbejder må ransage deres bolig og hvem de vil ringe til eller have besøg af.

Oftestår medarbejderne magtesløse over for gruppen, fordi de ikke har de redskaber, der

skal til for at give de kriminelle det pædagogiske tilbud, de er dømt til at skulle modtage. Formålet med anbringelsen er at forebygge, at de begår ny kriminalitet.

Problemet er tilspidset de senere år, fordi der er kommet en ny gruppe kriminelle udviklingshæmmede. Deres kriminalitet er grovere. De er intellektuelt bedre end de øvrige beboere og dominerer ofte de andre. For eksempel ved at 'låne' penge af dem. Og de andre beboere på Fuglekær kan være bange og utrygge, fordi de kan blive truet og udnyttet af de kriminelle, uden at de er i stand til at forsvare sig.

Flere gange har Anna Lise Bredahl på møder med de ansvarlige myndigheder gjort opmærksom på problemet og flere gange har Fuglekær haft besøg af repræsentanter fra Socialministeriet. Alle steder møder hun stor forståelse for problemerne, men det bliver tilsyneladende ved de gode intentioner.

Det forstår Anna Lise Bredahl og afdelingsleder Charlotte Grønhøj på sin vis godt, for det er en svær nød at knække. Man skal forstå at navigere, så den løsning, der bliver valgt, tager hensyn til, at der er tale om udviklingshæmmede, som – uagtet at de kan begå grov kriminalitet – er fundet uegnede til straf på grund af deres funktionsniveau. Opgaven er i stedet at skabe de rigtige rammer, så de kan få gavn af det pædagogiske tilbud.

Den nuværende situation er dog uholdbar og meget belastende for alle på Fulgekær, så der må snart ske noget. Ventetiden er også dyr for myndighederne, når man for eksempel bliver nødt til at lave enkeltmandsprojekter for at beskytte de øvrige beboere, medarbejderne og det omgivende samfund. Fuglekær har måttet ty til den løsning med to beboere, hvor den ene døgnet rundt er omgivet af to til tre medarbejdere og den anden en medarbejder døgnet rundt.

Ingen redskaber

Selv om de kriminelle udviklingshæmmede er dømt til anbringelse, bestemmer de selv, hvordan de vil leve deres liv, medmindre deres aktivitet er til fare for dem selv eller omgivelserne.

Hvis medarbejderne for eksempel har en mistanke om, at den kriminelle beboer er i besiddelse af våben, kan de ikke mod beboerens vilje ransage boligen, men skal ringe til politiet og bede dem gøre det. Medarbejderne har for eksempel heller ikke mulighed for at inddrage mobiltelefonen,

Gratis håndbog om regler og pædagogik

NDU (Netværket vedrørende Domfældte Udviklingshæmmede) har udgivet bogen 'Sigtede og domfældte udviklingshæmmede under kommunalt tilsyn – en håndbog om lovregler og pædagogiske udfordringer'.

Håndbogen samler en række af de væsentligste bestemmelser inden for især straffeloven og serviceloven og er fortolket i et læseværdigt sprog.

Der er tilsat eksempler fra hverdagen på kommunale og regionale bosteder. Formålet er, at pædagogen eller sagsbehandleren kan gribe til håndbogen og slå op, når et juridisk spørgsmål trænger sig på.

Håndbogen kan rekvireres gratis hos NDU, via telefon 8728 8100 eller e-mail ndu@rm.dk. Den kan også downloades på www.ndu.dk

Et liv uden kriminalitet

Danske Regioner udgav i april i år rapporten 'Et godt liv uden kriminalitet', der indeholder en række anbefalinger til at forbedre indsatsen over for domfældte kriminelle udviklingshæmmede.

De seks hovedanbefalinger er:

1. Opgaven med domfældte udviklingshæmmede personer varetages fortsat i socialt regi.
2. Mere viden om domfældte udviklingshæmmede gennem forskning og udvikling.

3. Flere og mere specialiserede tilbud til domfældte udviklingshæmmede.

4. Større retssikkerhed for domfældte udviklingshæmmede.

5. Forebyggelse af konflikter og vold på botilbud for domfældte udviklingshæmmede personer.

6. Mere fokus på psykisk sygdom og misbrug blandt domfældte udviklingshæmmede.

Hele rapporten kan læses eller downloades på www.regioner.dk

selv om de har en begrundet mistanke om, at beboeren har kontakt til et kriminelt miljø.

Et andet eksempel: En beboer sælger sin mobiltelefon over nettet og får tilsendt penge. Men køber modtager aldrig telefonen. Hvis det bliver anmeldt, og politiet ringer for at spørge, om den pågældende 'sælger' bor på Fuglekær, må medarbejderne ikke oplyse noget, fordi den kriminelle bor i egen bolig, og personalet har tavshedspligt.

Eksempler er der mange af.

Gang på gang bliver medarbejderne nødt til at gribe ind og anvende magt, for eksempel når de andre beboere eller medarbejderne selv bliver truet. Her er der ikke tid til at vente på, at politiet når frem.

Medarbejderne skal efterfølgende anmelde deres magtanvendelse.

– Det er ikke rimeligt, at vi som medarbejdere skal lave noget ulovligt for at sikre ro og orden, siger Anna Lise Bredahl.

– Man idømmer dem en anden foranstaltning end fængsel, men har ikke givet os pædagogiske redskaber til at give dem det rette tilbud, beskytte det omgivende samfund, de andre beboere og os selv. Og også beskytte den kriminelle udviklingshæmmede, der ofte slet ikke kan overskue eller forstå omfanget af sine handlinger.

Magt og omsorg for sig

Fuglekær har tidligere været rigtig god til at klare de såkaldte hårde drenge, men det, man har oplevet de seneste år med den nye gruppe kriminelle, er så voldsomt, at man har været nødt til at gå andre veje, fortæller Anna Lise Bredahl.

Alene i 2009 blev der indberettet 1.895 tilfælde af overgreb mod personalet. For eksempel fysiske og psykiske trusler, vold, seksuelle krænkelse og spyt.

– Til forskel fra tidligere bliver medarbejderne i dag udsat for blandt andet en meget krænkende

adfærd fra nogle af beboerne, fortæller Charlotte Grønhøj.

Det er karakteristisk for de hårde kriminelle, at de er opvokset i hjem med omsorgssvigt og store sociale problemer og i et miljø, hvor den, der kunne slå hårdest, havde ret.

Udover de to enmandsprojekter og at samle de mest urolige i et botilbud, har Fuglekær ansat en såkaldt back up-person i aftenvagten. Alt sammen for at skabe ro.

Back up'en er en person udefra, ofte en politibetjent, og hans funktion er at have øje på sikkerheden. Skal en beboer føres væk med magt, er det back up'ens opgave i samarbejde med det øvrige personale, der også skal koncentrere sig om relationsarbejdet.

Det er en ordning, som alle er tilfredse med, og det har nedbragt sygefraværet hos medarbejderne, der får ro til deres arbejde med beboerne. De andre beboere behøver ikke være bange, og de kriminelle udviklingshæmmede er også tilfredse. Nogle synes endog, at det er lidt sejt, at en politimand for eksempel også kan stå og lave kaffe.

Et anderledes specielt sted

Men allerhelst ser Anna Lise Bredahl og Charlotte Grønhøj, at Justitsministeriet og Socialministeriet får bragt overensstemmelse mellem straffeloven og serviceloven, så de får de fornødne pædagogiske redskaber til at give de kriminelle udviklingshæmmede det pædagogiske tilbud, som de er dømt til at modtage.

Begge håber, at der bliver skabt et nyt socialt tilbud, som ligger et eller andet sted imellem den sikrede institution Kofoedsminde i Rødbyhavn og et botilbud. Det skal naturligvis ligge inden for rammerne af de principper, der gælder i serviceloven. At de kriminelle udviklingshæmmede skal støttes og – hvis det ellers er stuerent at bruge udtrykket – adfærdsreguleres gennem en pædagogisk indsats for at forebygge, at de begår ny kriminalitet.

Selv om det er en uhyre svær diskussion, og der er plads til mange misforståelser, så er det deres holdning, at et specielt tilbud til gruppen af de hårdeste kriminelle også skal indeholde muligheder for sanktioner, for eksempel at låse døren, indtage mobiltelefonen, nægte dem kontakt udadtil og andre foranstaltninger.

At det er et indgreb i beboerens frihed, er de godt klar over.

– Men det sker jo også i dag, når vi for eksempel bliver nødt til at fastholde en beboer, indtil politiet når frem, siger Anna Lise Bredahl. ■

Diskuter dilemmaet på facebook

Sanktionsmuligheder

Skal man have mulighed for sanktioner over for kriminelle udviklingshæmmede, der har fået en dom til anbringelse i et socialt botilbud?

Deltag i debatten på facebook / se hvordan på www.sl.dk/facebook

BØGER

Redigeret af Maria Rørbæk

Mønsterbrud i opbrud

Redigeret af Jytte Birk Sørensen

Hvad karakteriserer en mønsterbryder? Er det at få en længere uddannelse end egne forældre nok til at kalde sig mønsterbryder? Giver begrebet overhovedet mening? Eller er det, som Morten Ejrnæs skriver, 'et positivt signal uden mening'? Det er nogle af de spørgsmål, der belyses i denne antologi, hvor blandt andre Morten Ejrnæs, Dion Sommer, Karsten Hundeide og Jytte Birk Sørensen bidrager med viden om, hvordan negativ social

arv kan forebygges. Her introduceres begreber som resiliens, tilknytningsmønstre, udviklingsstøttende kontakt samt trivsel og mistrivsel. Det er et af bogens budskaber, at pædagoger og andre professionelle omsorgspersoner ikke kan kompensere for forældrenes dårlige levevilkår – det kræver en politisk indsats. Men de professionelle kan gøre en positiv forskel i børnenes hverdag, og et af bogens formål er at give dem et godt, fagligt fundament til at støtte forebyggelsesarbejdet. Det er en vigtig pointe i bogen, at selv om muligheden for, at nogle børn klarer sig 'på trods' må anerkendes, så er tidlig indsats (at fjerne presset) stadigvæk langt mere virksom end senere indsats. Bogen er en del af serien Pædagogik og udvikling.

Udkommet på Dafolo Forlag, 248 sider, 298 kroner

Mellemrum

Af Karen Hedegaard med flere Praktikvejledere med pædagogstuderende under vingerne kan måske bruge denne bog, der tager udgangspunkt i de mange elementer, man finder i mellemrummene mellem uddannelse og profession. Her indkredses begreber som viden, erfaring, refleksion, læring og rum – i relation til discipliner som dataindsamling, databearbejdning og feltarbejde. Artiklen 'Feltarbejde som læringsrum' af Lisbeth Lund sætter

fokus på pædagogstuderende, der sendes i felten på forskellige tidspunkter i deres uddannelse for at gøre sig erfaringer med praksis. Hvad lærer de studerende gennem feltarbejde, lyder spørgsmålet. Artiklen 'Viden og refleksion i et professionsstige' undersøger, hvornår og hvordan refleksionen kommer i spil. Fordybelsesrum opstår ikke bare af sig selv, og det er gunstigt at understøtte de ydre rammer, når det handler om at skabe refleksion og fordybelse som fundament for de studerendes arbejde. Bogens tre andre kapitler bærer overskrifterne 'Vidensbrug i professionsuddannelse,' 'TEACHING-LAB og relationer i praksisrummet' samt 'Trivsel i professionsuddannelser – i spændet mellem teori og praksis'.

Udkommet på VIASYSTIME, 74 sider, 120 kroner

Kroppens ambivalens

Af Ane Moltke

Denne bog søger ind bag det paradoks, at der igen og igen bliver talt om sundhed og kropslig udfoldelse, men at fagfolk alligevel glemmer – eller opgiver – motions givende virkning i behandling af sindslidende. Mennesker med skizofreni er i lighed med andre udsatte grupper, som hjemløse og misbrugere, ramt af høj dødelighed og store sundhedsproblemer. Bogen belyser, hvordan motionsvanerne hos skizofrene kan ændres, og det centrale omdrejningspunkt er motivation. Blandt andet bruger forfatteren 'motivationssamtalen' til at kaste lys over, hvad der er på spil, når intentionerne ikke slår til, og hvad der kan bidrage til en større lyst til bevægelse. Bogen består blandt andet også af en række interviews med unge med skizofreni, der fortæller om udbyttet af at bevæge sig og de barrierer, der kan være forbundet med at komme i gang. Et eksempel er, at fysisk aktivitet kan skabe en anden ramme for samvær end at sidde rundt om et bord og snakke. Som Bo siger: 'Når vi spiller, så er man optaget af det, og så glemmer man ligesom, at nervøsiteten er der'. Bogen kobler gennemgående et teoretisk og praktisk niveau.

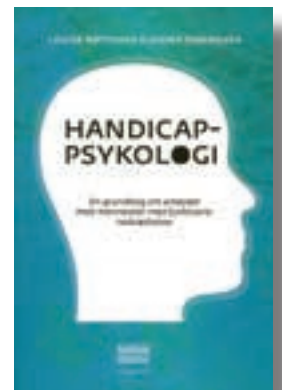
Udkommet på Frydenlund, 198 sider, 269 kroner

Handicapspsykologi

Af Jesper Dammeyer og Louise Bøttcher

Her kommer den første danske introduktion til handicapspsykologi. Handicapspsykologien ser handicapet som et samspil mellem den biologiske skade og det omgivende samfund. Den sammenbinder dermed de forskellige biologiske, samspilmæssige, familiære, institutionelle og samfundsmæssige muligheder og begrænsninger, som den handicappede oplever i sin hverdag. Bogen består af tre dele: Første del er en bred introduktion med afsæt i den nyeste forskning på området. Anden del fokuserer på en række udvalgte handicapgrupper, såsom bevægelseshandicap, psykisk udviklingshæmmede, sansehåndicap og autismspektrumforstyrrelser. Tredje og sidste del beskriver den professionelle praksis i arbejdet med mennesker med handicap. Her diskuteres blandt andet en række forskellige metoder, som kan bruges i det pædagogiske og psykologiske arbejde. Indledningsvist slås det fast, at formålet skal bestemmes metoden, hvorefter blandt andet observation, videoobservation, narrative metoder og problemorienterede projektorløb belyses. Bogen henvender sig blandt andre til såvel studerende som professionelle, der til dagligt arbejder med mennesker med handicap.

Udkommet på Samfundslitteratur, 264 sider, 248 kroner

INTERNATIONALT

Når cirkus giver selvtillid

Gøglerskolen i Århus har brugt cirkus som pædagogisk værktøj i over 20 år, og nu kommer erfaringerne flygtningebørn i Syrien til gode. På en dansk artistskole i Damaskus får børnene mod til at stå frem på scenen og i livet

Af Sofie Pedersen, redaktionen@sl.dk
Foto: Thomas Freteur

Luften er fuld af begejstrede stemmer i overgang, flyvende diabloer og akrobater, der slår flikflak. En lille gut prøver ihærdigt at stå på hænder, mens præsident Bashar al-Assad stiltende ser til fra et enormt portræt på væggen.

Vi befinder os i en gymnastiksal i Syriens hovedstad Damaskus, hvor landets første og eneste cirkusskole træner. Artisterne er palæstinensiske og irakiske flygtningebørn, som ikke er vant til at få opmærksomhed i samfundet, men om få dage skal de opføre deres første show.

Yusef på 11 år kravler koncentreret fra skulder til skulder, indtil han når til tops i en tre mand høj menneskepyramide. Benene sitrer let, men musklerne er spændte og øjnene fokuserede. Han ser på samme tid skræmt og yderst tilfreds ud, mens kroppene under ham vakler fra side til side.

– Hold it, hold it – you can do it, lyder instruktørens opmuntrende råb til akrobaterne.

Opfordringen virker, pyramiden holder, og store smil breder sig fra bund til top.

– Det er lidt farligt at være øverst, men jeg tør godt, for de andre støtter mig. Pyramiden er det bedste ved hele showet, og jeg glæder mig til, at mine venner skal se os, siger akrobaten Yusef, da han er sikkert nede på jorden igen.

I begyndelsen var den lille og spinkle dreng bange for at blive hejst til tops i pyramiden, men i dag nyder han udfordringen. Det er hele pointen

med cirkusskolen: At gøre de unge opmærksom på deres eget potentiale og inspirere dem til at prøve nye ting.

– Alle har et talent, og gennem gøgl oplever børnene hurtigt, at de kan noget. For eksempel kan alle lære at jonglere med chiffontørklæder på en dag, og det giver selvtillid og mod på at turde mere, forklarer socialpædagog og leder af Gøglerskolen i Århus Poul Christian Asmussen, der aldrig bliver kaldt andet end PC.

Gennem det seneste halve år har han sammen med seks danske undervisere været med til at bygge The Damascus Circus School op fra bunden. Udgangspunktet er det samme som i Århus, selvom rammerne er anderledes.

– Vi vil skabe et frirum, hvor de unge får positive oplevelser og udvikler sig socialt. Når de har det sjovt og oplever, at de kan noget, træder de stolte frem på scenen og i overført betydning frem i livet. Det er lige så banalt, som det er effektivt, siger PC Asmussen.

Lærer at samarbejde

Siden invasionen af Irak i 2003 er over en million irakere flygtet til Syrien. De fleste er fattige, og mange af børnene er traumatiserede af barske oplevelser. I forvejen bor der i Syrien over 400.000 palæstinensiske flygtninge, som har været i landet, siden de blev fordrevet fra Palæstina i 1948 og 1967.

De mange flygtninge bor i overbefolkede, nedslidte ghettoer, hvor der ikke er mange andre tilbud til børnene end at lege på gaden. Ofte udvikler den ulmende utilfredshed sig til slåskampe, og forholdet mellem de to grupper er anspændt. Derfor er idéen med cirkusskolen også at samle børn med forskellig baggrund og bygge bro mellem dem. Til det formål har især akrobatik vist sig at være et godt værktøj, for her gælder det om at løfte i flok.

– Hver gang man laver en menneskepyramide med andre, lærer man hinanden lidt bedre at

kende. Når man bogstaveligt talt står på skuldrene af hinanden, kræver det tillid, og derfor er det nødvendigt at kunne samarbejde, siger PC Asmussen.

Lidt væk fra resten af flokken træner en flok pigeakrobater med Trille Lucassen, som til daglig er leder af Cirkus Tværs i Gellerup.

– Hop, hop, hop, lyder hendes internationalt forståelige instruks til pigerne, der slår så mange kolbøtter ind mellem hinanden, at hovedtørklæderne konstant river sig løs og må rettes på plads.

Den tætte fysiske kontakt har rystet pigerne godt sammen, og ingen lægger mere mærke til, hvem der er palæstinensere og irakere. De fjanter og griner, da deres pyramide langsomt, men sikkert braser sammen, og en enkelt pige vånder sig under stor omsorg fra de andre. Selvom det ikke er pigerne, der skaber voldelige konfrontationer, har det fra start været en vigtig målsætning, at de også skulle med helt frem på scenen.

– I flygtningelejrene spiller drengene fodbold på gaden, men for pigerne sker der ikke ret meget. De lever et tilbagetrukket liv, og det er tydeligt, at mange af dem ikke er vant til at bruge deres krop. Derfor rykker cirkusskolen virkelig noget for pigerne, fordi de som sidegevinst også får en helt ny kropsbevidsthed og alle de fordele, der kommer af at være fysisk aktiv, siger Trille Lucassen.

Det er ok at fejle

I alt er 40 irakiske og palæstinensiske flygtningebørn fra 8 til 16 år blevet håndplukket til at være artister gennem workshops i flygtningelejrene Saida Zainab og Yarmouk. Desuden er 10 instruktørtalenter fra hver gruppe blevet uddannet til at

føre træningen videre, når Gøglerskolens undervisere trækker sig tilbage. Arbejdet med at oprette skolen har krævet sine livtag.

– Syrien har ingen tradition for gøgl, og vi skulle først ses an. For eksempel kunne vi ikke åbne en bankkonto i landet, så alle penge til projektet er blevet transporteret hertil i en klovnekuffert. Desuden var folk slet ikke vant til at samarbejde, og i starten gik de to grupper meget op i, hvem der ejede jongleringsboldene og madrassen. Men efterhånden som vi kom i gang, har alle involverede indset, at det ikke er pointen med gøgl, og nu kan de have det sjovt, fortæller PC Asmussen.

En anden udfordring har været at nedbryde frygten for at fejle offentligt.

– Der er en stærk autoritetstro i Syrien, og derfor er mange bange for at tage initiativ. Tænkningen er, at hvis man ikke gør noget, begår man ingen fejl, og så kan man ikke blive irettesat. Men kernen i gøgl er, at det er i orden at fejle og føre sig frem. Den tilgang har vi også brugt over for de lokale instruktører. Når der opstod problemer, har vi sagt til dem: Nobody should be sorry, everybody should learn. Det er blevet modtaget rigtig positivt og har været med til at opbygge tillid til os, fortæller PC Asmussen.

Legen er alvor

– Yalla, yalla – se lige her, lyder det opstemt fra 10-årige Yaman, der stolt balancerer en tallerken på spidsen af en pind.

Et par større drenge stopper op og nikker anerkendende, indtil tyngdekraften tager over, og tallerkenen rammer gulvet med et ordentligt klask.

Yaman bor i den palæstinensiske flygtningelejr Yarmouk og er ligesom de andre artister udvalgt, fordi han udviste talent og stor iver for gøgl.

– Vi lærer en hel masse sejt og får nye kammerater. Jeg øver så meget jeg kan, for jeg vil gerne være rigtig god. Når jeg kommer hjem fra træning, spørger de andre børn altid, hvad vi har lært. Så viser jeg nogle cirkustricks, og hvis jeg har tid, prøver jeg også at lære dem, hvordan man gør, fortæller Yaman.

De høje faglige ambitioner for cirkustræningen er i vid udstrækning med til at bane vejen for projektets sociale målsætning. I starten oplevede underviserne flere gange, at der gik kludder i opdelingen af træningsgrupper, fordi børnene i sidste ende alligevel fordelte sig efter etnicitet. Men når de fik forklaret, at én var udvalgt til at

The Damascus Circus School

Cirkusskolen er støttet af Center for Kultur og Udvikling og den danske ambassade i Damaskus. Det overordnede formål er gennem gøgl at styrke flygtningebørns personlige og sociale kompetencer og forebygge stigmatisering.

Projektet er gennemført af Gøglerskolen i samarbejde med organisationerne UNRWA, der arbejder med de palæstinensiske flygtninge, og Syrisk Røde Halvmåne, der arbejder med de irakiske flygtninge. De lokale partnere skal i fremtiden videreføre træningen under supervision af danske gæstelærere.

være i jonglørgruppen, fordi han er særlig god til at holde mange bolde i luften, og en anden til akrobatik, fordi vedkommende var en god akrobat, respekterede de fordelingen.

– I stedet for at være irakere og palæstinensere, bliver børnene en del af et cirkuskollektiv, hvor de er artister med et fælles ansvar for at skabe et godt show. Det er med til at opbygge en positiv identitet for alle, siger PC Asmussen.

I børnenes lokalmiljø har cirkustræningen hurtigt fået et godt rygte, og skepsis er blevet vendt til engagement og opbakning.

– Folk kan se, at der ikke er en skjult lokalpolitisk dagsorden bag, og at børnene har det sjovt. Flere fortæller, at børnene også får en række andre fordele ud af træningen. De er mere rolige og kan bedre koncentrere sig i skolen, siger antropolog Martine Zeuthen, der arbejder med flygtninge i Syrien og er tovholder på projektet.

Klædt på til fremtiden

Op til artisternes første forestilling er forventningerne spændt til det yderste. Flere ambassadø-

rer – deriblandt den danske – og et tv-hold sidder klar mellem de 700 tilskuere, der er samlet for at se, hvad børnene har fået ud af de mange timers træning.

Klapsalver og begejstrede pift fylder luften, da de første artister springer ind i manegen. Der er energiske diablo-jonglører, halsbrækkende hiphop-moves og abe-akrobater, som hopper rundt på alle fire og piller sig selv i næsen til publikums store morskab.

Menneskepyramiden truer med at brase sammen, og et par vejrmøller bliver lidt vindskæve, men klapsalverne fortsætter, og stoltheden stråler ud af de unge artister.

For de danske undervisere er den varme modtagelse bevis på, at indsatsen har været det hele værd.

– Det er så fedt at se, hvordan børnene blomstrer. Hele deres kropssprog udtrykker glæde og selvtillid, selv når de kommer til at lave en fejl på scenen. Den succesoplevelse kan de overføre til andre områder, og det giver håb for fremtiden, siger PC Asmussen.

Også Den Danske Ambassade, der sammen med Center for Kultur og Udvikling støtter projektet, er begejstret.

– Forestillingen viser, hvor stort et potentiale de unge har. Det er utrolig vigtigt, at flygtningebørn, som lever en barsk tilværelse uden meget håb, kan udvikle deres kompetencer og blive klar over egne ressourcer. Det er den type aktiviteter, som er med til at bekæmpe radikaliserings og ekstremisme, siger ambassadør Christina Markus Lassen.

Men ikke kun flygtningebørnene står med bedre kompetencer. De danske undervisere har fået lige så mange brugbare erfaringer med hjem.

– Projektet er en gave, fordi det giver kulturforståelse og *street credit* i forhold til arbejdet med arabiske børn derhjemme. Der er en følelse af, at hvis noget kan lade sig gøre i Syrien, så kan det også i Gellerup. For eksempel har vi endelig fået en akrobatgruppe kun for piger i Cirkus Tværs, og de har det rigtig fedt og må gerne for deres forældre. Det er guld værd, siger Trille Lucassen. ■

Flygtninge i Syrien

Der bor i dag over en million irakiske flygtninge i Syrien. De fleste er fattige og lever i store ghettoområder – primært i og omkring hovedstaden. Alene i kvarteret Saida Zainab lidt uden for Damaskus bor flere hundrede tusinde irakere. De irakiske flygtninge har ikke lov til at arbejde, men børnene må gerne gå i syriske skoler.

De palæstinensiske flygtninge kom til Syrien i 1948 og 1967 og udgør i dag over 400.000 indbyggere. De har næsten samme rettigheder som værtsbefolkningen med undtagelse af stemmeret. Mange bor i flygtningelejren Yarmouk lidt uden for Damaskus' centrum. Lejren ligner i dag en almindelig bydel med butiksgader, busser og skoler, men området er overbefolket, og der er høj arbejdsløshed og mange sociale problemer.

KÆRLIGHED

Erika og Leffe

Lærebog for unge med udviklingshæmning om kærlighed, kys og kondomer

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk

For Erik og Leffe handler det om det svære i tilværelsen. Det handler nemlig om seksualitet, kærlighed, kærester, sikker sex og meget andet...

Forfatterne Erik Clasen og Leif Liljedal er begge ansat inden for specialområdet, og nu har de sat sig sammen og skre-

vet en bog for unge mennesker med udviklingshæmning.

Erika og Leffe er to tegneserierfigurer som vi følger igennem bogen, når de skal forberede sig på en date, når de kysser, når Leffe skal have kondom på. Og om hvorfor det er en god ide at vaske sig, hvis man vil gøre indtryk på sin kæreste. Om hvorfor Leffe ikke må onanere i det offentlige rum, men skal gå ind til sig selv.

Bogen er fyldt med gode beskrivelser og fakta og henvender sig til unge udviklingshæmmede både i tegning og billeder. Else optræder også i bogen.

Hun er socialpædagog, og Erika taler med hende om, hvordan de kvindelige kønsorganer er opbygget.

Bogen er bygget op trin for trin, hvor de to møder hinanden, og ender med, at de har deres første samleje. Der skiftes imellem handling og faktabokse. For eksempel at man skal være enige om det, man gør.

Anden del i den lille bog er kaldt fraklip og handler om de ting, som Erika og Leffe også kan møde på deres fælles vej gennem livet. For eksempel hvad de skal kunne for at flytte sammen. Og hvad med børn.

Bogen slutter med en lille besked om, at der findes mange forskellige former for seksualitet, og nogle ting er ikke tilladt. For eksempel pædofili.

Det er en slags håndbog, de kan slå op i enten alene eller sammen med deres støtteperson. ■

'Erika og Leffe' er på 31 sider og koster 75 kroner – 65 kroner ved køb af flere eksemplarer. Bogen kan bestilles på mail: leif.liljedahl@gmail.com eller erik.clasen@skolekom.dk

Netværkskonference

i faglig netværk for socialpædagoger der arbejder med senhjerneskadede
8. og 9. november 2010 på Vingstedcentret i Vejle

I år har vi ud fra medlemmernes ønsker sammensat et program med fire spændende foredrag

1. dag: John Zeuthen med 'At overvinde forstyrrende tanker og følelser i samarbejdet med den senhjerneskadede borger' og Kjeld Fredens med 'Hvordan omsættes neuropædagogiske kundskaber i praksis'

2. dag: Bo Hjelskov med 'Håndtering af problemskabende adfærd, kravafvisning og konflikt' og Knud Ramian med 'Metoder til vidensbaseret, udvikling og dokumentation'

Tilmeldingsfrist: 3. september 2010

Tilmelding og yderligere information på www.sl.dk/kalender

MOBNING

Mobning rammer udsatte børn

40 udsatte børn fortæller om en barndom med mobning, vold og kriminalitet. 'Nedslående læsning', siger Børnerådets formand

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk

Børnene har en hverdag fyldt med vold, kriminalitet og mobning, og en hverdag, hvor de må overtage deres forældres ansvar, når forældrene ikke selv kan klare tilværelsen. Det er en hård og opslidende hverdag, som

udsatte børn og unge har fortalt om til Børnerådet, der har samlet deres historierne i rapporten 'Helst skal man have en god barndom.'

Børnerådet har talt med 40 børn, der hver især har svære livsvilkår end flertallet af børn i Danmark. Børnenes beretninger viser, at de udsatte børn oplever mobning og udelukkelse fra fællesskabet som et stort problem.

Det drejer sig om syv grupper af børn: Børn, der lever i fattigdom. Overvægtige børn. Børn, der har oplevet vold i hjemmet. Kriminelle børn og unge. Handicappede børn. Børn af asylansøgere og børn forældre i fængsel.

– Det er særdeles nedslående læsning. Børnenes beretninger viser, at de alt for ofte står alene med problemerne og ikke får den hjælp, de har brug for. Det er samtidig en understregning af, at børns rettigheder i Danmark ikke tages alvorligt. De her børn har krav på hjælp, men jeg har svært ved at se, at de får den i tilstrækkeligt omfang, siger Børnerådets formand, Lisbeth Zornig Andersen.

Børnerådet kritiserede allerede i 2009, at der på en lang række områder ses stort på flere grupper af udsatte børns rettigheder. Det skete i en rapport, som rådet sendte til FN's Børnekomite, der hvert fjerde

år kommer med anbefalinger til forbedring af børns forhold i Danmark. Komiteen forventes at komme med sine anbefalinger i starten af 2011.

Rapporten fra de 40 børn sender Børnerådet til FN's Børnekomite som supplement til den første rapport. ■

Rapporten 'Helst skal man have en god barndom', kan downloades på www.brd.dk

Aflastningskonference

27. og 28. oktober 2010 Comwell i Middelfart

Teori der virker i praksis

Neuropædagogik ved John Zeuthen og Marte Meo ved Jytte Birk Sørensen Granbohus og Danahus holder workshops om hvordan metoderne kan bruges i praksis
 Freddy Meyer kommer som morgenvækker og siger noget om hvoran vi kan
 'Gå gladere hjem fra arbejde end da vi kom!'

Tilmeldingsfrist: 24. september 2010

Tilmelding og yderligere information på www.sl.dk/aflastning

BØRN OG UNGE

Ny bog om udsatte børn i Danmark

Udsatte børn og unge klarer sig dårligere end andre børn og unge, men de har også særlige problemer

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk

Danmarks Statistik har udgivet bogen 'Udsatte børn og unge 2007'. Bogen er resultatet af en aftale mellem regeringen og Kommunernes Landsforening om dokumentation på området for udsatte børn og unge.

Udsatte børn og unge er 0-22 årige, der enten er anbragt uden for eget hjem, eller som modtager bestemte former for forebyggende foranstaltninger, som for eksempel en kontaktperson eller et aflastningsophold.

Bogen belyser gruppen af udsatte børn og unge og tidligere udsatte, der nu er voksne. Undersøgelser viser, at de udsatte børn og unge generelt klarer sig dårligere end ikke-udsatte børn og unge. Bogen gør dog opmærksom på, at det er vigtigt at understrege, at de udsatte børn og unge netop har nogle særlige problemer, der giver dem sværere vilkår i livet. Det er dog langt fra alle udsatte og tidligere udsatte børn, der klarer sig dårligt.

Bogen indeholder overordnet set tre temaer, der analyserer, hvordan udsatte børn klarer sig i forhold til sundhed, uddannelse og kriminalitet. Dertil kommer et særligt tema, der fokuserer på kriminalitet blandt 10-14-årige, herunder også om de der har været ofre for kriminalitet.

Herudover indeholder bogen også tal om udsatte børn og unge. For eksempel, at 15.300 børn og unge var anbragt uden for hjemmet i 2007. Heraf var flest frivillige anbringelser. De anbragte er typisk i plejefamilie i omkring 1.000 dage, altså næsten tre år. 40 procent af de personer, som fik behandling for stofmisbrug i 1997-2007, var tidligere udsatte børn. Over hver sjette af de kriminelle 20-39-årige i 2007 var tidligere udsatte børn. Mere end hver tiende udsatte 15-17-årige har en dom for kriminalitet.

Med hensyn til skolegang ser tallene således ud: 49 procent af anbragte unge på 16 år havde en 9. klasses eksamen, mens det gjaldt for 57 procent af unge med forebyggende foranstaltninger. 81 procent af ikke-udsatte 16-årige havde en 9. klasses eksamen. ■

'Udsatte børn og unge 2007' kan downloades på www.dst.dk/publ/UdsatteBornUnge.

NOTER

Kommunerne bedre til fleksjob

Kommunerne er blevet bedre til at vurdere, hvornår en borger er berettiget til et fleksjob, viser ny praksisundersøgelse fra Ankestyrelsen. I en tidligere undersøgelse fra 2008 var 57 procent af kommunernes afgørelser i overensstemmelse med lovgivningen. I dag er det 74 procent. Men kommuner skal være mere omhyggelige, når de afprøver en ansøgers arbejdsevne, mener ankechef Pernille Fejfer. Undersøgelsen viser nemlig, at arbejdsprøvning ikke har været relevant eller fyldestgørende, og ankechefen opfordrer kommunerne til at fokusere på, hvordan en ansøgers ressourcer kan blive prøvet bedst muligt. Læs hele undersøgelsen på www.ast.dk.

lmp

Mindre tvang i psykiatrien

Danske Regioner har besluttet inden for de næste tre år at nedbringe tvang mod psykiatriske patienter med 20 procent. I dag bliver omkring 5.000 personer årligt udsat for fysisk tvang i forbindelse med deres indlæggelser på de psykiatriske afdelinger. Ud over at nedbringe antallet af fikseringer og fastholdelse af de psykiatriske patienter, så har regionerne en målsætning om, at nedbringe varigheden af fiksering i den samme periode. Her er målet også at skære tiden ned med 20 procent. Danske Regioner vil desuden satse på at styrke forskningen på området, og på at få uddannet personalet til at kunne håndtere en række situationer på en anden måde end i dag, står der i idèkataloget. Læs hele idèkataloget på www.regioner.dk

lmp

Må kommune prutte om prisen

LOS (Landsforeningen af Opholdssteder) har i begyndelsen af juli bedt socialminister Bendikte Kiær(V) tage stilling til, om Nyborg Kommune gør noget ulovligt, når den forhandler om billigere priser på institutionspladser til børn og unge. Ifølge direktør for LOS, Geert Jørgensen, må Nyborg ikke forhandle med opholdsstederne, hvis priserne godkendes af den kommune, opholdsstedet hører hjemme i. LOS beder socialministeren svare på, om Nyborg Kommunes praksis er i overensstemmelse med lovgivningen, Og hvis ministeren mener, det er ulovligt, hvad vil hun så gøre for at få kommunen til at efterleve loven. LOS har endnu ikke fået svar fra ministeren.

lmp

Region overtager misbrugscenter

Region Syddanmark overtager fra årsskiftet driften af Misbrugscenter Sønderjylland i Toftlund. Tønder Kommune driver i dag misbrugscenteret og har en finansieringsaftale med Sønderborg, Aabenraa og Haderslev kommuner. De fire kommuner ønsker dog ikke længere at drive centeret og har bedt regionen om at overtage driften.

– Vi er glade for at overtage Misbrugscenter Sønderjylland, som med sin målgruppe passer fint ind i de tilbud, regionen driver, siger regionrådsformand Carl Holst(V) og fortsætter:

– Det er netop på de meget specialiserede områder, at regionerne har deres fulde berettigelse på det sociale område.

lmp

KREDSNYT

BORNHOLM

Bliv klogere på din Pensionsordning i PKA

27. oktober kl. 16.30 – 20.00
Hotel Fredensborg, Strandvejen 116, Rønne. Informations-/Seniormøde. Første del af mødet vil være generelt informationsmøde og sidste time vil specifikt henvende sig til medlemmer 58+. Tilmelding senest 8. oktober til bornholm@sl.dk eller 7248 6650.

LILLEBÆLT

Familieplejernes dag

1. september kl. 9.30 – 16.00
Danmarksgade 16, 5000 Odense C. Mødet er for familieplejere og ægtefæller. Vi starter med morgenbrød og kaffe, så vil vi gennemgå årets arbejde og familieplejearbejdet fremadrettet, valg af styregruppe. Efter frokost vil der være oplæg fra filosof Jørgen Husted om etikspørgsmål og refleksioner i forhold til det at arbejde med anbragte børn i eget hjem. Jørgen er forfatter til bogen 'Etik og værdier i socialarbejde'. Tilmelding på tlf. 7248 6400, mail lillebaelt@sl.dk eller via hjemmesiden www.sl.dk/lillebaelt – senest 27. august.

Temadag for ledere i Sydjylland og Lillebælt

9. september kl. 13.00 – 16.00
Scandic Kolding, Kokholm 2, 6000 Kolding. Hvordan håndterer jeg kontakten til pressen? Journalist Carl Ancher og juridisk konsulent Cathrine de Voss kommer med input til problemstillingerne. Læs mere på www.sl.dk/sydjylland. Tilmelding senest den 3. september til medlemmer af Sydjylland: sydjyland@sl.dk eller for medlemmer af Lillebælt: lillebaelt@sl.dk

MIDT- OG VESTJYLLAND

Generalforsamling i SL-Fællesklubben Silkeborg

25. august kl. 19.00
Unge Centret, Kejlstrupvej 90. En deltager fra kreds Midt- og Vestjylland vil fortælle om, hvad er aktuelt for tiden. Dagsorden i følge vedtægterne kan ses på kredsens hjemmeside. Skriftlige forslag, der ønskes behandlet, skal foreligges bestyrel-

sen og indsendes senest 14 dage før afholdelsen til: SL-Fællesklubben, c/o Ebbe Bæk, Drosselvej 17, 8600 Silkeborg, eller e-mail: sklklubben@gmail.com. Efter generalforsamlingen vil SL-Fællesklubben være vært med et lettere traktament. Tilmelding hertil senest mandag den 23. august på sklklubben@gmail.com. Vel mødt!

Sensommertur – pensionistsektionen

6. september kl. 9.00
Afgang fra busholdepladsen ved Herning Banegård. Turen vil gå til Skjern Enge, Bork Havn, Vikingemuseet og lejren i Nymindegab, hvor der vil være orientering samt omvisning. Der vil være kaffe og frokost undervejs. Retur i Herning mellem kl. 17 og 18. Pris for medlemmer kr. 150,- og for ikke medlemmer kr. 200,-. Tilmelding senest 26. august på tlf. 7248 6200 eller www.sl.dk/midtogvestjylland

MIDTSJÆLLAND

Familieplejernes dag

1. september kl. 9.00
Nørregade 8, 4100 Ringsted. Kl. 09.00 Kaffe og brød. Kl. 09.30 Generalforsamling. Beretning fra Styregruppen. Valg til styregruppen 2011. Fremtidigt arbejde. Kl. 10.15 Familieplejekontrakten er vores skriftlige aftale med den anbringende kommune. Her er bestemt, hvilke retningslinjer og forpligtelser, vi har som familieplejere. Ligeledes skulle kontrakten gerne sikre kvalitet i anbringelsen for både det anbragte barn og familieplejeren. Hvordan ser din kontrakt ud? Du er velkommen til at medbringe din kontrakt. Kredskontoret stiller to faglige konsulenter og 'kontraktekspert' til rådighed. De faglige konsulenter vil med udgangspunkt i vores medbragte kontrakter gennemgå, hvad en familieplejerkontrakt skal/kan/burde indeholde. Kl. 13.00 Serveres en sandwich. Tilmelding senest den 27. august til midtsjaelland@sl.dk eller på tlf. 7248 6550

NORDJYLLAND

Sommerudflugt til Livø – en ø i Limfjorden

21. august kl. 8.30 – 21.00
Mødested: Gartneriet Kantine, Viren 14 (Hammer Bakker), Vodskov. Kl.

8.30 Morgenkaffe. Kl. 9.30 Afgang med bus til Rønnebjerg. Kl. 11.00 Afgang med færgeren til Livø. Kl. 12.30 Frokost på Livø Kro (= drikkevarer). Kl. 13.30 Guidet tur Livø rundt. Kl. 15.30 Afgang med færgeren til Rønnebjerg. Kl. 17.30 Ankomst til Gartneriet og grillaften. Pris: Voksen: 125 kr. Børn under 12 år: 50 kr. Tilmelding senest 9. august, med navn, cpr.nr. og alder på børn, til Socialpædagogerne Nordjylland, Skansevej 90B, 9400 Nørresundby, tlf. 7248 6100 eller mail: nordjylland@sl.dk

Familieplejernes dag

1. september kl. 9.30 – 14.30
Skansevej 90B, 9400 Nørresundby, mødelokalet 2. sal. Miljøterapi i plejefamilien. Familieplejeudvalget i kreds Nordjylland inviterer til en spændende dag sammen med psykolog og specialist i klinisk børnepsykologi Lars Rasborg, med det formål at give en introduktion til miljøterapi. Terapi betyder behandling. Miljø henviser til et levemiljø, det vil sige et sted, der kan tilgodese alle grundlæggende behov, blandt andet ved at man kan lave mad, spise, gå i bad og sove. En plejefamilie er et levemiljø og miljøterapi kan komme på tale, når almindelige pædagogiske metoder kommer til kort. Arrangementet er gratis for medlemmer, ikke medlemmer kr. 150. Deltagerantallet er begrænset til 40. Tilmelding senest den 15. august til Socialpædagogerne Nordjylland, Skansevej 90b, 9400 Nørresundby eller nordjylland@sl.dk Husk at oplyse cpr.nr. og navn ved tilmelding.

Cafemøde for familieplejere

24. november kl. 9.00 – 12.00
Socialpædagogerne, Skansevej 90B, 9400 Nørresundby. Indhold vil være aktuelle emner og ellers et rum til udveksling af løst og fast. Der er ikke tilmelding til mødet, så bare mød op!

NORDSJÆLLAND

Familieplejernes dag

1. september kl. 10.00 – 14.00
Arrangementet afholdes som fællesarrangement for kreds Storkøbenhavn og kreds Nordsjælland. Lindevænget 19 i Ballerup ved Ballerup station. Samarbejdet mellem plejefamilien og barnets familie – et samarbejde, hvor mange følelser er

involveret udfordringer, der kræver konflikthåndtering, respekt og anerkendelse Oplæg v. psykolog Birte Wedel-Brandt, Familieplejen Fredensborg, med efterfølgende mulighed for debat og spørgsmål fra deltagerne. Herefter kan man komme med forslag til emner til cafemøder med kredsen, og til sidst vil der være valg af kredsrepræsentanter til familieplejernes landsudvalg. Tilmelding senest 30. august til Storkøbenhavn på tlf. 7248 6700 eller mail storkoebenhavn@sl.dk

STORKØBENHAVN

Familieplejernes dag

1. september kl. 10.00 – 14.00
Se detaljer under Nordsjælland.

Ture for seniorerne i Storkøbenhavn

16. september kl. 09.00
Vi mødes på Valby station kl. 9 og kører med fællesbus til Andersvænge, Rosenkildevej i Slagelse. Henning Jahn vil vise rundt på dansk forsorgshistoriskmuseum. Derefter en lille anretning. Vi kører fra Slagelse kl. 14. Pris kr. 175 (først til mølle, der er begrænset antal). Tilmelding og betaling inden 1. september

1. oktober kl. 13.00

Christiansborg slotsplads. LO faglige seniorer fejrer FN's internationale ældredag med en demonstration på Christiansborg slotsplads. Der vil være talere og musikalsk underholdning. Mød op, der er ingen tilmeldingsfrist.

27. oktober kl. 10.30

Vi mødes udenfor hovedport 6 ved Avedørelejren og går ind til rundvisning på cirkusmuseet. Bagefter vil der være en lille anretning. Pris 75 kr. (inkl. rundvisning, frokost + en genstand). Tilmelding og betalingsfrist den 15. oktober.

18. november kl. 8.45

Vi mødes ved trappen til Folketinget, der er rundvisning kl. 9.15 præcis. Det er vigtigt, at alle kommer til tiden, da vi skal have gæstekort. Efter rundvisningen skal vi op på tilhørerpladserne og overvære en debat kl. ca. 10.30. Efter en lille pause går vi i snapsetinget til frokost + 1 genstand. Pris 100 kr. Tilmelding og betalingsfrist 1. november.

2. december kl. 16

I socialpædagogernes lokaler på Hejrevej 43, 4.sal. Julefrokost med overraskelser. Tilmeldingsfrist 9. november.

Alle turerne betales til reg. 2191 konto 0567405745. Eller henvendelse til seniorerne@yahoo.dk / tlf. 2489 1061.

STORSTRØM**Familieplejernes dag****1. september kl. 9.00 – 14.30**

3F's lokaler, Vingevej 1, 4760 Vordingborg. Generalforsamling i netværket for familieplejere i kreds Storstrøm. Netværkets vedtægter kan læses på kredsens hjemmeside, www.sl.dk/storstrom under fanebladet Familieplejere. Benny Andersen, næstformand hos Socialpædagogerne, fortæller om den aktuelle status på familieplejeområdet. Der bliver tid til debat med Benny. Vi giver en sandwich til frokost. Charlotte Rohde Larsen fra Psykinfo fortæller om centrets arbejde, og hvad man som familieplejer kan bruge centret til. Arrangementet er gratis for medlemmer. Ikke medlemmer opkræves kr. 150,-. Medlemmer fra kreds Midtsjælland er velkomne. Tilmelding senest den 18. august til storstrom@sl.dk eller www.sl.dk/storstrom

SYDJYLLAND**Sommerudflugt til Egeskov, spisning på Gelsted Kro****25. august kl. 10.30**

Vi mødes ved hovedindgangen. Pris for medlemmer 150 kr. + adgang til slottet 45 kr. Ikke medlemmer 250 kr. + adgang til slottet 45 kr. Medbragt frokost må spises i parken Transport i egne bil (evt. samkørsel). Tilmelding senest den 18. august til Vitha Lindholm tlf. 7612 3836 eller Arne Larsen tlf. 7544 5488.

Temaaften Selvbestemelse kontra omsorgssvigt**1. september kl. 19.00 – 21.30**

UC Syddanmark, Skolebakken 171, 6705 Esbjerg Ø, Pædagogisk personale, forældre og pårørende ved Bo- og Beskæftigelse under handicapområdet i Esbjerg Kommune inviteres til spændende temaaften hvor cand.psych. John Zeuthen holder op-

læg. Læs mere på sl.dk/sydjylland Tilmelding senest den 27. august til listen, der vil ligge på institutionen, eller mail: sydjylland@sl.dk med oplysning om navn og institution.

Familieplejernes dag**1. september kl. 9.00**

University College Syd, Dyrehavevej 116, 6000 Kolding. Traditionen tro afholdes familieplejernes dag 1. september. I år har vi fået Cand. psych John Zeuthen til at komme med oplæg om Neuropædagogik. Læs mere på: www.sl.dk/sydjylland. Tilmelding senest den 23. august.

ØSTJYLLAND**Familieplejernes dag****4. september**

Gedved Seminarium, Egebjergvej 1, 8751 Gedved. Familieplejeudvalget og Socialpædagogerne Østjylland inviterer til familieplejedag for hele familien. Dagen byder på cirkus og musikevent, workshop for børn og unge. For de voksne byder dagen på tema om den nu vedtagne 'Barnets reform'. Socialfaglig konsulent Mette Grostøl guider os rundt i reformen og drøfter dens betydning med os. Et andet tema vil være 'Socialpædagogerne for dig', til hvad og hvordan bruger du din fagforening? Pris: 250 kr. pr. familie. Prisen er inkl. formiddagsbrød og fælles frokost. Tilmelding senest 20. august til www.sl.dk/ostjylland. Husk at skrive antal og alder på deltagerne, når du tilmelder dig.

Cafémøde for familieplejere**22. september kl. 9.30 – 12.30**

Socialpædagogerne Østjylland, Søren Frichs Vej 42 C, 8230 Åbyhøj. Læs mere på kredsens hjemmeside under sektioner og udvalg: sl.dk/ostjylland Tilmelding til Lilli Bach, tlf. 5133 8957 / mail toesen@andersen.tdcadsl.dk

Temadag for ledere, tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter (SR)**15. oktober kl. 9.00 – 15.30**

LO Århus, Aarhusalen, Skt. Knuds Torv 3, 8000 Århus C. Temadag om arbejdsmiljø, faglighed, etik og kvalitet for arbejdspladsernes repræsentanter, ledere, TR og arbejdsmiljørepræsentanter (SR). Dagen holdes i et

samarbejde mellem kreds Østjylland og Socialpædagogerne. Læs mere om programmet og praktiske oplys-

ninger på www.sl.dk/ostjylland under arrangementer. Tilmelding senest den 1. oktober til oestjylland@sl.dk

TEMADAG**om relationel forståelse og behandling af personlighedsforstyrrelser****16. september 2010 på Familiecenter Dyreby**

Med **Carsten René Jørgensen**, der er cand.psych., ph.d. og professor i klinisk psykologi ved Aarhus Universitet. Han er desuden tilknyttet Klinik for personlighedsforstyrrelser, Psykiatrisk Hospital i Risskov, ligesom han arbejder med langvarig psykoterapi for svære borderlinelidelser

Han er tillige forfatter til bøgerne 'Personlighedsforstyrrelser', 'Identitet-psykologiske og kulturanalytiske perspektiver' og 'psykologien i Senmoderniteten'

Program

09.45 – 10.15	Ankomst, kaffe og rundstykker
10.15 – 10.30	Velkomst fra Dyreby
10.30 – 12.00	Oplæg ved psykolog Carsten René Jørgensen om relationel forståelse og behandling af personlighedsforstyrrelser
12.00 – 13.00	Frokost
13.00 – 15.00	Psykolog Carsten René Jørgensen fortsat.
15.00	Afslutning med mulighed for rundvisning på Familiecenter Dyreby

**Familiecenter
Dyreby**

grundlagt 1/4 1997

Tilmelding på telefon 75 25 50 85 eller e-mail dyreby@adr.dk

Betaling på kr. 1.000,00 indsættes ved tilmelding på Familiecenter Dyrebys konto i Outrup Andelskasse, reg.nr. 5987 og kontonr. 1015414 mærket 'temadag' samt navn på deltagerne

DELTA I FAGBLADET SOCIALPÆDAGOGENS
FACEBOOK-GRUPPE

ET RUM FOR FAGLIG REFLEKTION OG ERFARINGSUDVEKSLING

WWW.SL.DK/FACEBOOK

Døgninstitutionskonference

Den 29. september 2010 i Odense Congress Center

Målgruppen for konferencen er døgninstitutioner, kommunale politikere, kommunale medarbejdere og ledere med driftsansvar for døgninstitutioner og ansvar for indsatsen overfor udsatte børn og unge. Interesseorganisationer og andre interessenter på området.

12.00 Frokost

13.00 **Fremtidens døgninstitutioner
– i et fagligt og organisatorisk perspektiv**

Vælg en af følgende 4 workshops:

Workshop 1 Døgninstitutionernes indsats overfor små og mindre børn

Workshop 2 En sammenhængende indsats

Workshop 3 Kommunalt samarbejde om døgninstitutioner med en specialiseret indsats

Workshop 4 Ungegruppen og døgninstitutioner

Dagens program

09.30 Indskrivning og kaffe

10.00 Velkommen v. Kirsten Nissen, forbundsformand i Socialpædagogerne

Fremtidens døgninstitutioner – i et politisk og visionært perspektiv

Oplæg og paneldebat med deltagelse af:

- Socialminister Benedikte Kiær
- Formand for børne- og kulturudvalget i KL Jane Findahl
- Formanden for Foreningen af Danske Døgninstitutioner Tine Theker Stryhn
- Forbunds næstformand i Socialpædagogerne Benny Andersen
- Børne- og Kulturchefforeningen Hanne Dollerup
- Forældreforeningen FBU Alice Sørensen
- En repræsentant for børnene og de unge Lisbeth Zornig Andersen

15.00 **Fremtidens døgninstitutioner
– i et videns- og forskningsperspektiv**

Under denne overskrift vil vi sætte fokus på den forskning og vidensproduktion, der er om og på døgninstitutionsområdet.

v. Kirsten Elisa Petersen, lektor ved DPU, og Ole Steen Kristensen, prof. cand.psych. ved Århus Universitet

16.00 Fangekoret fra Vridsløselille afslutter konferencen

Tilmeldingsfrist: 25. august. Pris: 750 kroner

Se hele programmet og tilmeld dig på www.sl.dk/doegnkopf

Konference og landsmøde for familieplejere

Vejle Center Hotel den 27.-28. september 2010

Familieplejere i centrum

Kost og trivsel hos familieplejere v. Frede Bräuner, Relationer og egenpleje hos familieplejere v. Anja Leavens. Livsglæde og arbejdsglæde hos familieplejere v. Karin Torp

Tilmeldingsfrist: 11. august 2010

Tilmelding og yderligere information på www.sl.dk/familieplejere

UDVIKLINGS- OG FORSKNINGSFONDEN

Udviklings- og Forskningsfonden er Socialpædagogernes og BUPL's fælles fond til støtte for pædagogisk udviklingsarbejde og pædagogisk forskning. Der uddeles cirka to millioner kroner om året.

Læs mere på www.slbu-pl-fond.dk

LB-FONDEN til ALMENVELGØRENDE FORMÅL

13. UDDELING 2010

Det er fondens primære formål at yde støtte til kulturelle, uddannelsesmæssige og/eller forskningsmæssige formål til gavn for undervisningsområdet

Der er i 2010 1 mio. kr. til uddeling i én stor og en række mindre portioner

LB-Fonden har besluttet i år i særlig grad at tilgodese projekter, der sigter på viden(s)deling. Fondsbestyrelsen lægger altid stor vægt på at støtte projekter, der kan få betydning for mere end en enkelt institution. Men da der i hele uddannelsesverdenen fortsat laves for meget udviklingsarbejde, som for få – også inden for den enkelte institution – hører om og lærer af, sættes hovedfokus i år på konkrete initiativer til at fremme deling og spredning af viden og erfaringer.

Udmeldingen af et årets hovedtema medfører ikke, at ansøgninger med andre tilgange udelukkes. Uddeling finder sted i december 2010.

Ansøgningsskema skal rekvireres på www.lb.dk og indsendes senest 15. september 2010 til:

LB-FONDEN

Lærerstandens Brandforsikring G/S, Farvergade 17, 1463 København K
Gerne som mail til ibt2@lb.dk

LB-Fonden til Almenvelgørende Formål er stiftet 1997 af Lærerstandens Brandforsikring G/S

Indkaldelse til Socialpædagogernes 15. ordinære kongres den 16. til 18. november 2010

Den 16.-18. november afholder Socialpædagogernes Landsforbund kongres på Hotel Nyborg Strand, Østerøvej 2, 5800 Nyborg. Kongressen åbnes tirsdag den 16. november klokken 10.30 og lukkes torsdag den 18. november klokken 12.30.

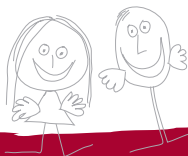
Kongressen indkaldes efter vedtægtsbestemt dagsorden med følgende punkter:

1. Åbning af kongressen
2. Navneopråb
3. Valg af dirigenter
4. Fastsættelse af kongressens forretningsorden
5. Valg af stemmetællere og referenter
6. Beretning fra hovedbestyrelsen
7. Indkomne forslag
8. Fremtidig virksomhed
9. Valg:
  - a) forbundsformand
  - b) 1. forbundsnæstformand
  - c) 2. forbundsnæstformand
  - d) forbundskasserer
  - e) kandidater til a-kassens daglige ledelse
10. Valg af kritiske revisorer og suppleanter for disse
11. Afslutning

Udover beretning og beretningsdebat skal kongressen blandt andet diskutere faglige samarbejder og socialpædagogerne på arbejdspladsen med henblik på at realisere forbundets fagpolitiske mål på konkrete områder. Endvidere skal kongressen udtage de specielle krav til overenskomstforhandlingerne i 2011, samt vedtage økonomiske retningslinjer, frikøbtes løn, eventuelle vedtægtsændringer mv. Kongressen skal desuden foretage de forskellige valg til poster, som er angivet i dagsordenen.

Jf. vedtægternes § 16, stk. 3 skal forslag fra kongresdelegerede, der ønskes behandlet på kongressen, være forbundssekretariatet i hænde senest mandag den 11. oktober 2010 klokken 12.00. Forslag skal være forsynet med navn, personlig underskrift og medlemsnummer.

Kongressen er åben for medlemmer, der for egen regning ønsker at overvære kongressens forhandlinger.

Som følge af stigende efterspørgsel, yder vi nu også vikardækning med MEDHJÆLPERE

Vi tilbyder uddannede vikarer til:

INSTITUTIONER

Dag- døgn- og specialinstitutioner

SKOLER

Folkeskoler, specialskoler

Vi tilbyder også pædagoger til:

FAMILIEBEHANDLING

Støtte, rådgivning og behandling til børn, unge og familier

Vi vægter høj kvalitet, lyst, fleksibilitet og respekt.

* Pædagogisk vikarbureau har overenskomst med: BUPL, SL, PMF, LFS samt LC og Danmarks Lærerforening.

KALENDER

Omtale i vores aktivitetskalender må højst fylde 50 ord, dvs. arrangementets titel, tid og sted, deltagerbetaling, optagelseskræfter og frister.

**Medlemmernes pensionsordning – overblik og indsigt
Introduktionskursus for tillidsrepræsentanter**

Kurset er for tillidsrepræsentanter og -suppleanter, ansatte og bestyrelsesmedlemmer i de faglige organisationer samt andre, som har brug for viden om den pensionsordning, de og deres kolleger har i PKA.

Vi tilbyder en gennemgang, som giver et indblik i hvordan pensionsordningen er sammensat. PKA betaler kursus- og rejseudgifter. Kurset betragtes som led i de faglige organisationers egen uddannelse af tillidsrepræsentanter. Deltagerne kan derfor forvente at få tjenestefrihed efter gældende regler. Pensionskassen refunderer tabt arbejdsfortjeneste efter aftale mellem PKA og den faglige organisation. Kurset varer en dag, og i 2010 tilbyder vi 6 kurser rundt omkring i landet. Læs mere på www.pka.dk under 'Pensionskasserne' og 'Møder og kurser'. Her kan du også se, hvordan du tilmelder dig.

**21. august kl. 12.00 – 18.00
Sommerfest i Rosenkildeparken**

Rosenkildevvej 83 i Slagelse. Underholdning ved Slagelse Garde, Sigurd Barret og Slagelse Frontliners samt boder med tombola, lykkehjul, fiskedam, is, pølser, kaffe, kage, øl og sodavand. Tag familie og venner med til en hyggelig dag med mulighed for masser af gode oplevelser i vores smukke park. Alle er velkomne og der er gratis adgang. Yderligere oplysninger: VASAC Slagelse, Hanne Moess, tlf. 2049 9059.

**6. september
Dansk Fagligt Netværk for
Dobbeltdiagnose**

Afholder Landskonference i Odense på Radisson Blu Hotel H.C. Andersen. Temaet for konferencen er: Er recovery overhovedet relevant set i et dobbeltdiagnoseperspektiv? Giver det mening at bruge begrebet både i psykiatrien og i misbrugsregi? Tilmelding senest 20. august på: www.dobbeltdiagnose.org

**9. september kl. 9.30 – 16.00
Konference: De Utrolige År
med Carolyn Webster-Stratton**

Konference, hvor Carolyn Webster-Stratton fortæller om de evidensbaserede programmer, hun har forsket

i og udviklet gennem de seneste 25 år. Programserien De Utrolige År har til formål at øge trivlsen i familier med børn, som har en udadreagerende og vanskelig adfærd. Målgruppen er børn og familier med børn i alderen 0-12 år. Programmerne er rettet mod henholdsvis forældrene, de professionelle omkring børnene og endelig børnene selv. De Utrolige År kan med andre ord anvendes i en helhedsorienteret social indsats. Arrangør: Servicestyrelsen. Sted: Radisson Blu H.C. Andersen Hotel, Odense. Pris: 600 kr. Se mere på www.servicestyrelsen.dk

**29. september kl. 9.30 – 16.30
Konference: Fremtidens
døgninstitutioner**

Målgruppen er døgninstitutioner, kommunale politikere, kommunale medarbejdere og ledere med driftsansvar for døgninstitutioner og ansvar for indsatsen overfor udsatte børn og unge. Interesseorganisationer og andre interessenter på området. Socialpædagogerne ønsker at sætte fokus på døgninstitutionsområdet – på indholdet, på mulighederne og på udviklingspotentialerne. Hvad vil samfundet, ministeriet, de folkevalgte, kommunerne, medarbejderne og børnene med døgn-

institutionerne fremover? Hvordan sikrer vi en optimal faglig indsats på døgninstitutionerne? Sted: Odense Congress Center, Ørbækvej 350, 5220 Odense SØ. Pris: 750 kr. Tilmelding senest 25. august.

**7. oktober – 24. marts
Mennesker med handicap set i
et historisk perspektiv**

Kirkebakskolen, Kløvervænget 51, 2625 Vallensbæk. Kl. 19.00 – 21.00. Pris, HSHS-medlemmer/ikke-medlemmer: 6 aftener for 600/800 kr. Pr. aften: 125/150 kr. Formålet med aftenhøjskolen er at formidle viden om, hvordan mennesker med handicap er blevet behandlet og betragtet historisk. Hvordan er deres handicap blevet forklaret, hvilken samfundsmæssig betydning er det blevet tillagt at have dette eller hint handicap, og hvordan har hverdagen være for mennesker med forskellige former for funktionsnedsættelser? Hvordan ser det forgangne ud i forhold til situationen i dag? Aftenerne vil indeholde en blanding af foredrag, illustration og diskussion. Birgit Kirkebæk vil være den gennemgående kursusleder. Forskellige foredragsholdere vil deltage de enkelte aftener. Læs mere om arrangementerne og tilmeld dig på www.handicaphistoriskselskab.dk

SOCIALPÆDAGOGERNES KLAGENÆVN

Hvis du vil klage...

Hvis du mener, at der er begået fejl eller forsømmelser ved behandling af din sag – enten i kredsen eller i forbundet – kan du få din klage behandlet af Socialpædagogernes Klagenævn.

For at Socialpædagogernes klagenævn kan behandle en sag, skal du først have udnyttet det interne klagesystem i Socialpædagogerne. Sagen må endvidere ikke være rejst ved domstolene.

Klagenævnet består af en dommer samt to medlemmer af Socialpædagogerne. Nævnet er uafhængigt af Socialpædagogerne og nævnets udtalelser er vejledende.

Hvad kan du klage over:

Du kan klage over sagsbehandlingen i Socialpædagogerne i individuelle medlemssager, hvor du som medlem har en væsentlig, individuel interesse. En individuel medlemssag er eksempelvis en afskedigelsessag, en arbejdsskadesag, en social sag eller en lønsag, hvor Socialpædagogerne har bistået dig.

Du kan ikke klage over forbundets kollektive interessevaretagelse, eksempelvis overenskomstresultat, eller generelle fagpolitiske beslutninger truffet af forbundet.

Klagevejledning:

Ved sagens afslutning vil du modtage en klagevejledning fra Socialpædagogerne.

I forbindelse med indgåelse af indivi-

duelle lønftaler vil du ikke modtage en klagevejledning. Du har dog fortsat mulighed for at klage over Socialpædagogernes bistand i forbindelse med indgåelse af lønftaler.

Klagefrist:

Din klage skal være Socialpædagogerne/Klagenævnet i hænde senest fire uger efter at du har modtaget afgørelsen. I forbindelse med individuelle lønftaler er der ingen klagefrist.

Kreds niveau:

Hvis du vil klage over fejl og forsømmelser i forbindelse med en sag, der er behandlet i kredsen, skal du først klage til kredsbestyrelsen.

Forbunds niveau:

Hvis du er utilfreds med kredsbestyrelsens afgørelse, kan du herefter klage til Socialpædagogernes Forretningsudvalg.

Klagenævn:

Såfremt du er utilfreds med Forretningsudvalgets afgørelse, kan du klage til Socialpædagogernes Klagenævn. Klagenævnet har adresse udenfor Socialpædagogerne og din skriftlige klage skal derfor sendes til:

**Socialpædagogernes
Klagenævn
c/o landsdommer Tine Vuust
Østre Landsret
Bredgade 59
1260 København K**

Hvornår var det nu var?

Af Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk

1979 var det rigtige årstal for det citat, der blev bragt i forrige nummer: 'I forlængelse af det danske samfunds økonomiske krise har vi [...] kunnet iagttage stadig stærkere angreb på den del af den offentlige sektor, som ikke direkte tjener som serviceorganer for erhvervslivet. Disse angreb retter sig ofte imod et påstået overforbrug af personale i sundheds-, social- og uddannelsessektoren. [...] De stadige angreb, vi udsættes for, giver os vanskelige arbejdsvilkår, hvor vi ustandselig tvinges til at kæmpe med ryggen mod muren for at opretholde et nogenlunde serviceniveau for befolkningen'.

Citatet stammer fra et indlæg i den første udgave af det fælles blad Socialpædagogen-ÅP-bladet fra 15. september 1979. Det er skrevet af den senere forbundsformand i nærværende forbund (og daværende formand i DSL, Danske Socialpædagogers Landsforbund) Jens Asger Hansen, som argumenterer for sammenlægningen af DSL, FMS (Foreningen af Medarbejdere ved Særforsorgen), TFSHV (Tjenestemand og Funktionærforeningen ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre) og ÅP (Åndssvageforsorgens Personaleforbund).

Jens Asger Hansen sagde også i sit indlæg i 1979:

– Det er i lyset af samfundets udvikling og socialpædagogers erkendelse af, at fællesskab gør stærk, at vi skal se de igangværende bestræbelser på som et delmål at slå de fire døgnorganisationer sammen. ■

Nu skal vi så til noget helt andet:

Under parolen 'Vi har kun en jord' deltog Socialpædagogernes Landsforbund i en verdensfredskonference, der blev holdt i København.

Hvilket år skete dette?

1976   1983   1986

Læs svaret i næste nummer af Socialpædagogen.

Du kan også deltage konkurrencen om to flasker vin. Hvis du vil deltage, skal du sende dit svar på mail til quiz@sl.dk senest tirsdag den 17. august. Har flere svaret rigtigt, trækker vi lod mellem de rigtige besvarelser. Vær dog opmærksom på, at præmierne først kommer til 'udbetaling' midt i august. Vinderen af hver runde af quizen får direkte besked.